

COTOPAXI

Aj keď ekvádorská sopka Cotopaxi v súčasnosti nie je príliš aktívna a aj keď na jej vrchol ležiaci vo výške takmer 6 kilometrov každý týždeň vystupujú stovky turistov, ide o nebezpečnú sopku. Ešte v roku 1877 jej erupcia spôsobila obrovské bahnotoky, ktoré v údolí zmietli niekoľko dedín. Sopka navyše leží iba 70 kilometrov od hlavného mesta Ekvádoru, v ktorom žijú skoro dva milióny ľudí! Vulkanológovia preto sopku starostlivo študujú a strážia.

NEBEZPEČNÉ SOPKY

MOUNT AGUNG

Na ostrove Bali v Indonézii sa nachádza 3 kilometre vysoká sopka Mount Agung. Posledné veľké erupcie, pri ktorých zahynulo viac ako tisíc ľudí, sopkou otriasli v roku 1963. Sopka sa v roku 2017 prihlásila sériou explózií, tie ale našťastie neboli zďaleka také silné ako v roku 1963. Dnes pritom žijú v blízkosti sopky 4 milióny ľudí.

FUDŽI

Impozantný kužel sopky Fudži sa stal neodmysliteľným symbolom Japonska. Jej tvar obdivujú turisti i umelci. Tak napríklad japonský fotograf Kójo Okada horu snímal počas 40 rokov a urobil tak asi 150-tisíc snímok sopky! Naposledy sa Fudži prejavila v roku 1707, keď po dva dni chrlila z krátera žeravý popol. Ten i v 100 kilometrov vzdialenej metropole Edo, kde sa dnes nachádza Tokio, vytvoril až päťcentimetrové nánosy popola. Ak by sa to stalo dnes, všetka doprava v 30-miliónovom meste by sa zastavila.

USU

Sopka Usu na okraji jazera Toya na japonskom ostrove Hokkaido patrí k tým, ktoré bezprostredne susedia s osídlenými oblasťami. V marci v roku 2000 vznikla uprostred cesty na úbočí sopky trhlinka, z ktorej sa začali valiť mračná dymu a popola. Sopečný popol vystreľovaný až do výšky troch kilometrov sa znášal k zemi a zaspával ulice príľahlých osád a miest. Pomocou vrtulníkov a lodí muselo byť evakuovaných viac ako 15 000 ľudí.

SOPEČNÉ REKORDY

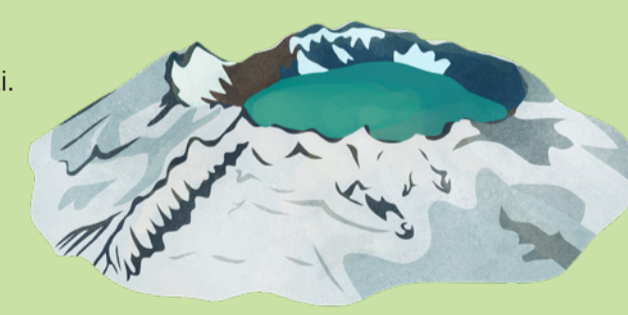
PINATUBO

Jednu z najsilnejších sopečných explózií 20. storočia predviedla filipínska sopka Pinatubo na ostrove Luzon. V júni v roku 1991 sa nad vulkánom vytvorilo gigantické mračno popola, ktoré vyzeralo ako obrovský karfiol. Odhaduje sa, že pri explózii sa tentokrát dostalo do ovzdušia asi 20 miliónov ton oxidu siričitého. Množstvo exhalátov, ktoré sopka Pinatubo transportovala do ovzdušia, bolo natoľko veľké, že ovplyvnilo celkový stav zemskej atmosféry. Veľkým obetiam na životoch sa podarilo zabrániť iba zásluhou včasnej evakuácie asi 60 000 obyvateľov.

NOVARUPTA

Aljaška je drsným kútom Zeme, kde nežije veľmi veľa ľudí. Preto tiež o aktivite tunajších sopiek mnoho nevieme. Napriek tomu ale vedci vedia, že sa práve na Aljaške odohrala najsilnejšia sopečná erupcia minulého storočia. Spôsobila ju 6. júna v roku 1912 sopka Novarupta v Národnom parku Katmai. Výbuch sopky bol taký silný, že ho bolo počuť do vzdialenosti až tisíc kilometrov od miesta explózie! Dnes sa na vrchole sopky nachádza 4 kilometre široké kráterové jazero.

KILAUEA

Štítová sopka Kilauea na Havajských ostrovoch patrí v súčasnosti k tým vôbec najaktívnejším vulkánom na Zemi. Láva z nej nepretržite prýšči už od roku 1983. Väčšina lávy zo sopky oteká vo veľkých lávových prúdoch priamo do oceánu. Občas sa ale stane, že sa v blízkosti hlavného krátera objavia nové trhliny. Z nich sa potom láva môže vydať nepredvídaným smerom do obývaných oblastí, kde ničí jeden dom za druhým.

LA PALMA

Ostrov La Palma je súčasťou Kanárskych ostrovov v Atlantickom oceáne. Je to krásne a pokojné miesto, ktoré majú v oblúbe aj hrbty turistov. Na La Palme sa však nachádza i rozsiahly stratovulkán Cumbre Vieja. V priebehu 20. storočia explodoval síce iba dvakrát, ale vedci sa oprávnenne obávajú, že ak vybuchne znova, mohla by sa celá juhozápadná časť ostrova zrútiť do oceánu. To by vyvolalo obrovskú záplavovú vlnu, ktorá by do šiestich hodín dorazila k východnému pobrežiu Ameriky, kde by mohla mať výšku až 30 metrov!

VEZUV

Sopka Vezuv, ktorá čnie nad Neapolským zálivom, je tikajúcou časovou bombou. Otázkou nie je kedy, ale aká veľká bude ďalšia erupcia. V minulosti už Vezuv explodoval mnohokrát a od roku 1944 spí. Najstrašnejšiu erupciu, o ktorej vedci vedia, sopka spôsobila v roku 1780 pred naším letopočtom. Vtedy ohromná explózia vyvrhla za sekundu do vzduchu 100 000 ton žeravých balvanov. Spalujúca žiara spolu s riekami bahna zničila všetko v okruhu 15 km od sopky. Dnes pritom v blízkosti sopky žijú tri milióny ľudí!

SOPKY A ĽUDIA

Sopky na našej planéte samozrejme zúrili už dávno predtým, ako sa na Zemi vôbec objavili prví ľudia. Svedčia o tom i najstaršie skamenené stopy našich predkov. Tie sa totiž zachovali vďaka jemnému sopečnému popolu, ktorý ich kedysi dávno prekryl. Sopky ľuďom vždy naháňali hrôzu. Preto ich tiež v minulosti považovali za sídla zlých duchov, za bránu do pekla alebo dokonca za domov samotného diabla. Aby si naši predkovia udržali priazeň zlých síl sídliacich v sopkách, prinášali im rôzne obety, vhadzovali do ich komínov kvety a tancovali na ich počesť rituálne tance. So sopkami ale žijú ľudia i dnes. Využívajú ich silu, chránia sa pred ich erupciami a obdivujú ich krásu.

ŽLTÉ ZLATO

V kráteri indonézskej sopky Kawah Ijen na ostrove Jáva sa ťaží niečo ako „žlté zlato“. Na brehu sopečného jazera totiž robotníci odlamujú sýtožlté usadeniny síry, ktorá tu vzniká vďaka sopke. Ťažké kusy síry potom odnášajú náročným terénom plným štipľavých plynov do niekoľko kilometrov vzdalenej dediny. Je to ťažká a nebezpečná drina.

SMRADĽAVÝ KÚPEĽ

Už ste niekedy ovažovali pokazené vajíčka? To je puch, však? Verte alebo nie, ale na ostrove Vulcano, kde takto jazierka páchnu, sa ľudia dokonca kúpu! Tieto sírové jazierka totiž majú blahodarný vplyv na rôzne kožné choroby alebo na problémy s dýchaním. Keď ale zabudnete na sírový zápach jazierok, bahní sa v nich dobre. Sopečné plyny totiž tunajšiu vodu zohrievajú na príjemných 30 stupňov Celzia.

OSTROV PRE ZAMILOVANÝCH

V Grécku sa nachádza súostrovie Santorini. Najväčším ostrovom je tu Théra so snehobielymi domčekmi a modrými okenicami. Je to naozaj romantické miesto, z ktorého sa ponúkajú krásne pohľady do okolia. Niet divu, že tu trávi svoje medové týždne mnoho novomanželov. História súostrovia už ale také romantická nie je. Pred viac ako 3-tisíc rokmi tu došlo k strašnému sopečnému výbuchu, ktorý rozmetal celý ostrov.

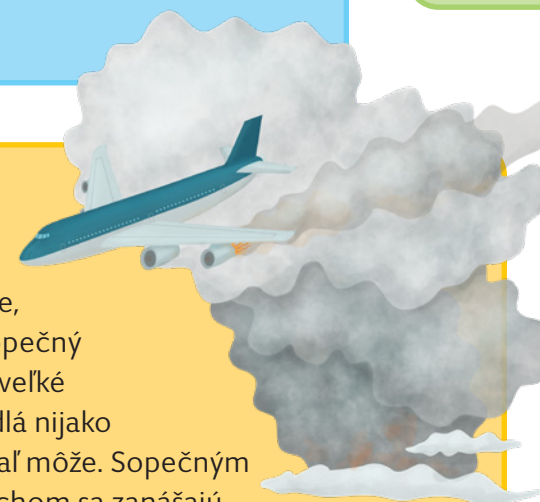

PODZEMNÉ BOJLERY

Teplo, ktoré sa uvoľňuje zvnútra našej Zeme, nemusí poháňať iba aktívne sopky. Ak to ide, dá sa využívať na výrobu elektrickej energie alebo na vykurovanie domov. Na Islande tieto tzv. geotermálne energie využívajú nielen na vykurovanie verejných budov a vyhrievanie skleníkov s ovocím, ale vyhrievajú nimi i chodníky, aby z nich nemuseli prácne odstraňovať sneh!

LETCI SA SOPIEK BOJA

Možno si vravíte, že jemnučký sopečný popol nemôže veľké dopravné lietadlá nijako ohroziť. Bohužiaľ môže. Sopečným popolom a prachom sa zanášajú letecké turbíny. Niektoré rotujúce súčiastky sa môžu vinou prachu zadrhnúť alebo dokonca úplne zničiť! Ostré čiastočky sopečného prachu navyše obrušujú lak na trupoch lietadiel. Niet divu, že kapitáni lietadiel sa aktívnym sopkám veľkým oblúkom vyhýbajú!

ISLANDSKÝ UFÚĽANEC

Predstavte si, že nad Európou prestanú lietať lietadlá! Mnoho ľudí by neodletelo na dovolenku a tí, ktorí musia cestovať ďaleko za prácou, by museli ísť vlakom alebo dokonca loďou. Niečo takéto vyparatila ľuďom v apríli v roku 2010 islandská sopka s nevysloviteľným menom Eyjafjallajökull. Sopka už koncom marca začala chrliť sopečný popol, ktorý sa rozšíril nad severnú Európu a Rusko. Viac ako štvrtina všetkých letov nad Európou bola zrušená. Islandský vulkán sa ale našťastie čoskoro upokojil, sopečný mrak sa presunul inam a lietadlá sa mohli vrátiť na oblohu.

DEPARTURES	
✈️ PARIS	: CANCELLED
✈️ BERLIN	: CANCELLED
✈️ BEIJING	: CANCELLED
✈️ MADRID	: CANCELLED
✈️ TOKYO	: CANCELLED

NAJLEPŠÍ ZÁHRADNÍCI

Kto by to bol povedal, že práve sopky môžu byť darcami života? Po silnom výbuchu sopiek je predsa okolitá krajina spustošená! Keď ale začne stuhnutá láva zvetrávať, uvoľnia sa z nej živiny, ktoré rastliny priam milujú. Životu síce niekedy chvíľu trvá, kým sa do spálenej krajiny opäť vráti, ale tamojšia pôda je potom veľmi úrodná. Mnoho roľníkov preto nechce úrodnú pôdu v okolí sopiek opustiť, i keď hrozí nebezpečenstvo ďalšieho výbuchu.

